

Resultat från Ejderhusprojektet på Hävringsö 2017

Utgångspunkten för vårt engagemang i Ejderhusprojektet är att vi, under en treårsperiod, vill undersöka om ejderhusen och våra skydd kan erbjuda ådorna ett skydd från predation av havsörn. I Norge har skärgårdsbor sedan länge med framgång fått ådor att häcka i ejderhus. Vi vet ej hur lång tid det har tagit där för ådorna att vänja sig vid ejderhusen innan de accepterade dem.

Efter 2016, projektets första år, var vi försiktigt optimistiska. Ingen åda hade häckat i ett ejderhus men 12 ådor häckade alldeles utanför ett ejderhus eller i ett skydd. Vi hade vid några tillfällen under sommaren 2016 observerat drygt 100 ejderungar i vattnet. Vi uppfattade vid de besök vi gjorde på Hävringsö att det under 2016 varit färre havsörnar ute på ön än åren närmast innan.

Inför 2017 års häckning öppnade vi upp merparten av ejderhusen i ett försök att göra dem mer attraktiva för ådorna att häcka i. Vi byggde även 30 nya enkla skydd.

Våren 2017 blev kall så årets häckning blev försenad och utdragen. De första ådorna började sin häckning i slutet av april och häckningen pågick fram till början av juni.

Vi har varit ute vid sju olika tillfällen för att kunna observera örnarnas predation samt följa häckningen 2017. I år hade vi tillgång till vaktstugan där vi infann oss före gryningen för att kunna studera havsörnen utan att de skulle vara medvetna om vår närvaro. Vår reflektion är att även i år har det varit lite mindre havsörn. Vi har sett att predation från havsörn förekommer och att den ofta kombineras med predation från trutar och kråkor.

Under 2017 har 13 ådor häckat i våra ejderhus/skydd. I nio av dem fann vi äggrester vilket vi tolkar som en fullbordad häckning. Under sommaren har vi vid två olika tillfällen observerat lite drygt 100 ejderungar ute i sjön.

Vi såg att även tre svärtor har häckat i våra ejderhus/skydd. Vi fann äggrester i alla tre fallen. Det är en trevlig bonus.

Vi ser med sorg i ögat att det är väldigt många, hundratals, ådor och svärtor, som ligger kvar i vattnet och ej går till häckning. Vad det beror på vet vi ej men en rimlig tolkning är att det beror på att de ej känner sig tillräckligt starka för att ruva och föda fram ungar. Vi vet att ejdern lider av tiaminbrist. Det behövs olika insatser för att skapa en bättre havsmiljö och bättre förutsättningar för ett vitalt liv för musslor, små kräftdjur, fiskar och fåglar etc.

Sett i det perspektivet och med tanke på hur dålig reproduktionen av ejder har varit i många år blir vårt ejderhusprojekt viktigt. Vi ser predation från havsörn och att trutar och kråkor kapitaliserar på den. Kan vi med detta enkla projekt öka reproduktionen av ejder så är det gott.

Vi är mycket tacksamma till följande organisationer och företag som har stött vårt Ejderhusprojekt:

El- och Stugföreningen på Hävringsö, Hävringsölotsarnas jaktvårdsförening, Naturbruksgymnasiet Öknaskolan, Marelox, Världsnaturfonden (WWF), Sörmlands Skärgårds Intresseförening (SSIF), Naturskyddsföreningen Nyköping & Oxelösund, Länsstyrelsen Sörmland, Sörmlands sparbank, SSAB Oxelösund, Alvins fond, Fågel föreningen Tärnan, Cramo Nyköping, XL-Bygg Nyköping samt frivilligt arbete i alla organisationer.

Vad vi planerar att göra framåt

Det är fortfarande så att ådorna föredrar de mer öppna ejderhusen/skydden. Det betyder att vi kommer fortsätta arbetet med att öppna upp ejderhusen.

Vi kan konstatera att flera av våra ejderhus/skydd står på fel plats. Vi planerar att flytta på dessa för att optimera förutsättningar inför nästa års häckning. Vi planerar att åka ut i höst och göra dessa förändringar.

Det är många fler ådor som frihäckar än som väljer våra ejderhus/skydd. Vad är det som styr att de väljer att häcka i våra ejderhus/skydd. Vi ser det som en lärprocess där vi försöker se mönster och förstå vad som styr ådornas val.

Vi är fortfarande försiktigt optimistiska och vi ser fram emot 2018 för att se om våra tänkta förändringar kommer göra skillnad.

/ Projektgruppen för Sörmlands Ejderhusprojekt